

MEDEDELING

Referentienummer:	MLER_014
Datum:	2015-05-22
Gewijzigd:	2020-10-16
Contact:	Dienst Lerenden info.lerenden@katholiekonderwijs.vlaanderen

Participatiedecreet: pedagogische raad

1 Inleiding

Katholiek Onderwijs Vlaanderen vindt een participatieve schoolcultuur¹ met leerlingen, ouders en personeelsleden belangrijk. We kozen ervoor om onze visie op participatie van leerlingen, personeel en ouders en de praktische uitwerking van de verschillende raden (schoolraad, medezeggenschapsraad, pedagogische raad, leerlingenraad, ouderraad) uit elkaar te zetten in verschillende mededelingen.

Visieteksten

- [Ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie - visie en suggesties voor een schooleigen invulling](#) (MLER_046)
- [Leerlingenparticipatie - visie en suggesties voor een schooleigen invulling](#) (MLER_045)

Werking formele participatie

- [Participatiedecreet: de schoolraad](#) (MLER_018)
- [Participatiedecreet: ouderraad](#) (MLER_012)
- [Participatiedecreet: pedagogische raad](#) (MLER_014)
- [Participatiedecreet: leerlingenraad](#) (MLER_013)

In deze mededeling leggen we de oprichting, de samenstelling, de bevoegdheden en de werking van de pedagogische raad uit.

¹ Je vindt hierover informatie in de mededeling "[Leerlingenparticipatie - visie en suggesties voor een schooleigen invulling](#)" (MLER_045) en de mededeling "[Ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie - visie en suggesties voor een schooleigen invulling](#)" (MLER_046).

2 Visie op het participatiedecreet

Scholen hebben een rijke traditie om samen met geëngageerde mensen hun beleid vorm te geven. Ze zorgen er bewust voor dat de diverse onderdelen van de eigen schoolstructuur (bv. kleuter- en lagere school in de basisschool, of verschillende graden, onderwijsvormen, studierichtingen in de secundaire school) representatief vertegenwoordigd zijn. De verschillende betrokkenen investeren hier veel tijd en energie in. Katholiek Onderwijs Vlaanderen is een voorstander van het huidige participatiedecreet. Het houdt het evenwicht tussen flexibiliteit en decretale regels. Elke school en elke geleding organiseert zich het best volgens de eigen cultuur. Dit leidt tot een hogere transparantie en minder planlast voor alle betrokkenen.

3 Wetgeving

De regeling over de participatie op school van personeelsleden, leerlingen en ouders in het gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs (voltijds en deeltijds) is opgenomen in:

- het decreet van 2 april 2004 "[Participatie op school en de Vlaamse onderwijsraad](#)"
- de ministeriële omzendbrief GD/2004/03 van 13 juli 2004 "[Lokale participatieregeling in het basis- en secundair onderwijs](#)".

4 Een pedagogische raad oprichten

4.1 Wie mag de oprichting vragen en onder welke voorwaarden

Er is geen algemene verplichting om een pedagogische raad op te richten. De oprichting is wel verplicht wanneer ten minste tien procent van de personeelsleden erom vraagt, met een minimum van drie personeelsleden.

4.2 Organisatie verkiezingen bij oprichting

De schoolraad, het schoolbestuur en het personeel bekijken samen wanneer de pedagogische raad best wordt opgericht. Het schoolbestuur staat samen met de schoolraad in voor de samenstelling van de pedagogische raad. Bij de oprichting moet gebeuren via verkiezingen waarbij alle personeelsleden zich verkiesbaar kunnen stellen en stemgerechtigd zijn (voor het begrip personeel zie punt 7.1 samenstelling pedagogische raad).

Het is aangewezen om eerst een kiesreglement uit te werken voor je verkiezingen organiseert. Het schoolbestuur stelt dit op samen met de schoolraad of de niet-decretale schooleigen participatievorm. Het model van Katholiek Onderwijs Vlaanderen van het kiesreglement voor de pedagogische raad vind je als [bijlage 1](#) bij deze mededeling.

Het aantal mandaten is decretaal niet vastgelegd. Omdat het schoolbestuur verantwoordelijk is voor de verkiezingen, beslist deze bij de oprichting van de pedagogische raad hoeveel mandaten er zijn. Uiteraard doet zij dit in overleg met de schoolraad en met de bestaande, schooleigen inspraakorganen. Het aantal mandaten leg je vooraf vast in het kiesreglement.

Als het aantal toe te wijzen mandaten groter of gelijk is aan het aantal kandidaten wordt de verkiezingsprocedure beëindigd. In dat geval zijn alle op de kandidatenlijst vermelde kandidaten van rechtswege verkozen. Als het aantal mandaten voldoende hoog is, zullen er geen verkiezingen nodig zijn.

Hou er rekening mee bij de oprichting van een pedagogische raad dat de vertegenwoordiging van het personeel in de schoolraad niet kan wijzigen - tenzij vrijwillig - tot het einde van het mandaat van de schoolraad. Leden van de schoolraad hebben het recht om het mandaat uit te doen.

Na de oprichting van de pedagogische raad moet een huishoudelijk reglement worden opgesteld (zie punt 7.8 huishoudelijk reglement voor de verplichte inhoud).

5 Eén pedagogische raad voor verschillende scholen?

Schoolbesturen kunnen zich - in tegenstelling tot de schoolraad - niet beperken tot één pedagogische raad voor verschillende scholen van wie de vestigingen gelegen zijn in dezelfde gemeente of binnen een straal van twee kilometer. Het decreet bepaalt namelijk dat er een pedagogische raad opgericht wordt per school, als het schoolbestuur dat wil zelfs per vestigingsplaats.

Toch zijn heel wat scholen hiervoor vragende partij, bv. omdat zij zich profileren als één geheel en op dezelfde campus gelegen zijn. Het schoolbestuur kan er in dat geval voor kiezen om afzonderlijk samengestelde pedagogische raden - bv. één voor de middenschool en twee voor de bovenbouw-scholen - gezamenlijk te laten vergaderen. Dat strookt met het participatiedecreet en komt in de feiten neer op één grote pedagogische raad. Afspraken hierover worden best opgenomen in de huishoudelijk reglementen.

6 De pedagogische raad vierjaarlijks samenstellen

Elke vier jaar wordt de pedagogische raad opnieuw samengesteld. De pedagogische raad bepaalt zelf op welke wijze deze hersamenstelling gebeurt. Behalve bij oprichting zijn verkiezingen niet verplicht. De pedagogische raad zal alle personeelsleden op de hoogte brengen en hen de kans geven om zich kandidaat te stellen. De pedagogische raad staat zelf in voor de organisatie van de hersamenstelling. Schoolbestuur en directie zullen op vraag ondersteuning bieden. Als de bestaande pedagogische raad geen beslissing neemt over de nieuwe samenstelling, staat het schoolbestuur samen met de schoolraad in voor de samenstelling van de pedagogische raad via verkiezingen.

Verkiezingen worden georganiseerd via het kiesreglement. Het model van Katholiek Onderwijs Vlaanderen van het kiesreglement voor de pedagogische raad vind je als [bijlage 1](#) bij deze mededeling.

7 Werking

7.1 Samenstelling van de pedagogische raad

Onder personeelsleden wordt begrepen: alle personeelsleden (ongeacht de personeelscategorie) die effectief prestaties leveren in de betrokken school als tijdelijke, als gereffecteerde of wedertewerkgestelde of als vastbenoemde. Praktisch gaat het over het gesubsidieerd personeel dat effectief tewerkgesteld is in de betrokken school:

- het bestuurs- en onderwijzend personeel (met inbegrip van de godsdienstleerkrachten) met uitzondering van de directeur
- het ondersteunend personeel.

De leden van het meesters-, vak- en dienstpersoneel worden buiten beschouwing gelaten. Het gaat dus om door de Vlaamse gemeenschap gesubsidieerde personeelsleden en in de betrokken school ten minste één uur effectief presteren.

De personeelsleden die:

- een verlof wegens bijzondere opdracht uitoefenen
- een verlof wegens opdracht uitoefenen
- een TAO-opdracht met volledige betrekking uitoefenen in een andere school
- een volledige loopbaanonderbreking nemen
- een volledige terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden voorafgaand aan het rustpensioen genieten
- volledig ter beschikking gesteld zijn wegens ontstentenis van betrekking
- ter beschikking gesteld zijn wegens persoonlijke aangelegenheden

worden niet beschouwd als gesubsidieerde personeelsleden die effectief tewerkgesteld zijn.

Omdat de preventieadviseur die deel uitmaakt van het personeel van de onderneming waar hij zijn functie uitoefent, geen personeelsafgevaardigde kan zijn, kan hij het personeel niet vertegenwoordigen in de pedagogische raad.²

Een pedagogische raad oprichten heeft geen invloed op de lokale syndicale structuren waar de personeelsleden vanuit de school overleggen en onderhandelen als werknemer.

7.2 Mandaten: vervanging en automatische beëindiging

De pedagogische raad wordt om de vier jaar opnieuw samengesteld. De termijn van vier jaar moet je in de eerste plaats begrijpen als een moment om de samenstelling van alle raden te herbekijken. Dit betekent niet dat de samenstelling vier jaar lang dezelfde is. Het huishoudelijk reglement regelt de wijze waarop nieuwe leden tijdens de mandaatperiode kunnen toetreden tot de raad.

Het personeel in de pedagogische raad beëindigt van rechtswege zijn mandaat als het niet langer effectief tewerkgesteld is in de school.

De pedagogische raad kan in het huishoudelijk reglement of in individuele gevallen van deze bepaling afwijken.

7.3 Bevoegdheid

7.3.1 Advies op vraag van de schoolraad of uit eigen beweging

De pedagogische raad kan op vraag van de schoolraad een schriftelijk advies uitbrengen over alle aangelegenheden waarbij de schoolraad overlegbevoegdheid heeft. De schoolraad schakelt dan de pedagogische raad in om de overlegprocedure voor de geleiding personeel voor te bereiden. Voor ontwerpbeslissingen van het schoolbestuur die de schoolorganisatie of de eigenheid van de school fundamenteel veranderen, is de schoolraad verplicht vóór het overleg de geleidingen die zij vertegenwoordigen te informeren en te raadplegen.

De pedagogische raad kan ook uit eigen beweging een advies uitbrengen over deze aangelegenheden. Het kan niet gaan om arbeidsvoorwaarden. De arbeidsvoorwaarden blijven de exclusieve materie van het LOC of de ondernemingsraad.

² Wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk (B.S. 18.9.1996), art. 57.

Het schoolbestuur geeft na ontvangst van het advies binnen dertig kalenderdagen een met redenen omkleed antwoord. Elk advies bezorg je ook ter informatie aan de andere onderliggende raden en de schoolraad.

7.3.2 *Recht op informatie*

De leden van de pedagogische raad hebben op grond van de uitoefening van hun bevoegdheden een algemeen informatierecht.

Het schoolbestuur moet niet op alle vragen om informatie of inzage ingaan:

- vragen die kennelijk onredelijk zijn
- aanvragen over documenten die niet af of onvolledig zijn
- gegevens die volgens een decreet of wet onder de geheimhoudingsverplichting vallen
- informatie van persoonlijke aard tenzij de betrokkene ermee akkoord gaat
- documenten over een strafsanctie, een administratieve sanctie of een tuchtmaatregel
- documenten die gegevens bevatten verstrekt door derden onder het beding dat ze vertrouwelijk blijven.

7.4 **Informatieplicht**

De pedagogische raad is verplicht om het personeel te informeren over hun standpunten en activiteiten en over de manier waarop zij hun bevoegdheden uitoefenen. De wijze waarop bepalen zij zelf.

Als een schoolbestuur een overleg vraagt over een ontwerp van beslissing die de schoolorganisatie en de eigenheid van de school fundamenteel verandert, dan moeten de leden van de schoolraad eerst de geleding die ze vertegenwoordigen informeren én raadplegen.

7.5 **Bescherming afgevaardigden**

Het personeel dat deel uitmaakt van de pedagogische raad kan geen tuchtsanctie oplopen voor meningen geuit in de uitoefening van hun mandaat.

7.6 **Afvaardiging van de geleding personeel naar de schoolraad**

De geleding personeel heeft recht op afvaardiging in de schoolraad. Als er een pedagogische raad bestaat, zal deze leden van de pedagogische raad afvaardigen naar de schoolraad. De pedagogische raad kan ook afzien van dit recht. Dan wordt de geleding personeel in de schoolraad samengesteld via verkiezingen. Katholiek Onderwijs Vlaanderen is voorstander om de vertegenwoordiging uit de pedagogische raad af te vaardigen.

Na de oprichting van de pedagogische raad en voor het einde van het mandaat van de schoolraad kan de wijze van vertegenwoordiging in de schoolraad besproken, goedgekeurd en vastgelegd worden in het huishoudelijk reglement.

Bij het opnieuw samenstellen van de schoolraad gebeurt de afvaardiging zoals voorzien in het huishoudelijk reglement.

7.7 **Financiële middelen**

De pedagogische raad beschikt voor de uitoefening van hun decretale bevoegdheden over een zekere onafhankelijkheid tegenover het schoolbestuur. Toch vallen zij in principe onder de

verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van het schoolbestuur. Het is daarom belangrijk dat steeds duidelijk wordt afgesproken dat de initiatieven van de pedagogische raad in overleg met het schoolbestuur worden genomen. Als dat niet het geval is, vallen de activiteiten buiten het schoolleven en op eigen verantwoordelijkheid en de aansprakelijkheid van de persoon.

De middelen waarover de pedagogische raad beschikken, behoren tot de middelen van het schoolbestuur en worden bijgevolg ook opgenomen in de boekhouding van het schoolbestuur. Middelen buiten de boekhouding houden, komt neer op een overtreding van de vzw-wetgeving. Omdat raden soms zelf middelen zullen genereren waarvan ze zelf de bestemming willen bepalen, is het noodzakelijk dat het schoolbestuur en de pedagogische raad afspraken maken over de aanwending van deze middelen. Deze afspraken worden bij voorkeur schriftelijk vastgelegd.

Het lijkt logisch dat pedagogische raad een eigen begroting opmaakt waarin zij de kosten voor de werking (kopieën, vergoedingen sprekers, drankjes ...) en verwachte opbrengsten opnemen. Zij zullen daarnaast ook communiceren over de manier waarop zij de middelen willen besteden die ze genereren via het organiseren van eigen initiatieven.

7.8 Huishoudelijk reglement

Het huishoudelijk reglement regelt de werking van de pedagogische raad.

Het huishoudelijk reglement bepaalt nu ten minste:

- de manier van samenstelling. De raad heeft in dit verband de opdracht om een representatieve weergave van de schoolpopulatie te bevorderen.
- het aantal mandaten
- de manier waarop nieuwe leden tijdens de mandaatperiode kunnen toetreden tot de raad en de redenen en wijze om mandaten vervroegd te beëindigen
- de manier waarop zij hun afvaardiging bepalen voor de schoolraad
- de manier om ervaringsdeskundigen en experts te betrekken bij de werkzaamheden van de raad
- In de praktijk betekent dit om de mogelijkheid te voorzien om externen uit te nodigen op de raad.
- de manier van bijeenroeping en de vergaderfrequentie
- de manier van besluitvorming
- de manier om de communicatie- en informatieplicht te realiseren
- de vakantieperiodes die de termijn schorsen waarbinnen het advies op vraag van de schoolraad of uit eigen beweging beantwoord moeten worden.

Het model van Katholiek Onderwijs Vlaanderen van het huishoudelijk reglement voor de pedagogische raad vind je als [bijlage 2](#) bij deze mededeling.

7.9 Aanwezigheid directie

De pedagogische raad kan vragen dat de directie aanwezig is op de pedagogische raad. Hierover kan in het huishoudelijk reglement een bepaling opgenomen worden.

7.10 Logistieke ondersteuning en begeleiding

Het schoolbestuur verstrekt de pedagogische raad de nodige logistieke ondersteuning. Dit betekent o.m. dat het schoolbestuur ondersteuning biedt bij de organisatie van eventuele verkiezingen, dat het schoolbestuur zorgt voor een vergaderruimte ...

Bijlagen

- [MLER_014_B01: kiesreglement voor de pedagogische raad](#)
- [MLER_014_B02: huishoudelijk reglement voor de pedagogische raad](#)

